

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
Кафедра психології діяльності в особливих умовах**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи з дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ТРАВМУЮЧИХ СИТУАЦІЙ»
для здобувачів магістерського рівня вищої освіти
заочної форми навчання
спеціальності 053 «Психологія»

Черкаси 2020

ЗМІСТ

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	4
2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	4
3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	5
4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ	7
ВАРІАНТ № 1	7
Завдання 1	7
Завдання 2.....	8
Завдання 3.....	10
Завдання 4.....	11
ВАРІАНТ № 2.....	12
Завдання 1	12
Завдання 2.....	13
Завдання 3.....	15
Завдання 4.....	16
ВАРІАНТ № 3.....	17
Завдання 1.....	17
Завдання 2.....	18
Завдання 3.....	20
Завдання 4.....	21
ВАРІАНТ № 4.....	22
Завдання 1	22
Завдання 2.....	23
Завдання 3.....	25
Завдання 4.....	26
ВАРІАНТ № 5.....	27
Завдання 1	27
Завдання 2.....	28
Завдання 3.....	30
Завдання 4.....	31
ВАРІАНТ № 6.....	32
Завдання 1.....	32
Завдання 2.....	33
Завдання 3.....	35
Завдання 4.....	36
ВАРІАНТ № 7.....	37
Завдання 1	37
Завдання 2.....	38
Завдання 3.....	40
Завдання 4.....	41
ВАРІАНТ № 8.....	42
Завдання 1	42
Завдання 2.....	43
Завдання 3.....	45
Завдання 4.....	46
ВАРІАНТ № 9.....	47
Завдання 1	47

	3
Завдання 2.....	48
Завдання 3.....	50
Завдання 4.....	51
ВАРІАНТ № 10.....	52
Завдання 1.....	52
Завдання 2.....	53
Завдання 3.....	55
Завдання 4.....	56
5. ЛІТЕРАТУРА.....	59

Контрольну роботу з навчальної дисципліни «Психологія травмуючих ситуацій» виконують здобувачі вищої освіти, які навчаються на заочній формі навчання за другим магістерським рівнем вищої освіти, спеціальністю 053 «Психологія», за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія».

Метою контрольної роботи є закріплення і поглиблення знань, отриманих студентами в курсі «Психологія травмуючих ситуацій», розвиток навичок професійного мислення психолога щодо проявів травмування психіки на конкретному робочому місці чи у конкретної людини. Вдосконалення власних поняттєвих засобів аналізу травми і техніки їх використання. Способом такої підготовки є виконання завдань контрольної роботи та їх письмове оформлення.

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни «Психологія травмуючих ситуацій» виконується індивідуально кожним студентом згідно з графіком екзаменаційних сесій.

Варіанти виконання контрольної роботи обираються за останньою цифрою шифру (крім титульного листа, він для всіх однаковий). Студенти, шифр яких закінчується на 0, виконують завдання № 10.

В процесі роботи студент повинен:

- провести пошук необхідної інформації та вибрати зміст матеріалу необхідний для представлення в якості відповідей на п'ять поставлених завдань;
- розробити та обґрунтувати можливі власні позиції у вирішенні завдань;
- розробити структури відповіді;
- розробити форму подання призначеної для відповіді інформації для її оформлення;
- провести перевірку відповідності посилань, власних думок і переліку використаної літератури;
- оформити матеріал.

2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Закінчена та оформлена контрольна робота здається студентом у відділення заочного навчання на перевірку викладачем.

У випадку відсутності зауважень викладач підписує роботу та засвідчує допуск до наступної форми підсумкового контролю.

Якщо викладач має зауваження до змісту контрольної роботи або її оформлення, він складає перелік зауважень та повертає роботу студенту на доробку. Після усунення зауважень робота повинна бути повторно подана на перевірку з обов'язковим додатком переліку попередніх зауважень.

Для зарахування контрольної роботи подаються повні розкриті відповіді на поставлені питання. Контрольна робота оцінюється: *"зарахована"*, *"незарахована"*. Контрольна робота може бути не зарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього;

– не виконано або не вірно виконано одне із завдань;

При оцінці враховується:

- обґрунтованість вибору матеріалу, повнота його розкриття;
- зміст і форма відповідей на запитання;
- уміння демонструвати у роботі власну дослідницьку позицію ;
- ступінь самостійності, оригінальність роботи;
- якість виконання і оформлення роботи.

3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Правильне оформлення роботи не є тільки формальним питанням. Мова йде не лише про красоту оформлення, але й про технічний рівень, пізнавальний зміст та технічну культуру її виконання відповідно до правил написання текстових документів у відповідності з вимогами державних стандартів.

Контрольна робота виконується у форматі аркушу А4 (210×297 мм) та має бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». Заповнення аркушів ПЗ виконується чорним кольором машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом з одного боку білого паперу, 14 шрифтом, через 1,5 інтервалу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через один інтервал, за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8мм. (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20мм, лівий – 30, правий – 15мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

На титульному листі необхідно вказати назву навчального закладу, предмету, що вивчається, кафедри, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові, адресу (Додаток 1).

Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. У тексті роботи повинні бути чіткі лінії, букви, цифри та інші знаки. Написання тексту повинно бути однаково чорним. Помилки, описки і графічні неточності виправляються зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на те саме місце (або між рядками) виправленого тексту чорного кольору машинним способом чи від руки.

Абзацний відступ повинен бути однаковим для всього тексту і дорівнювати п'ятьом знакам.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки розділів слід розташовувати в середині рядку з нової сторінки, друкувати великими буквами без крапки наприкінці. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати без крапки наприкінці малими буквами, крім першої великої.

Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не допускаються.

Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом дорівнює одному рядку.

Не допускається розміщати заголовки підрозділу, пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

В тексті контрольної роботи обов'язковим є посилання на використані джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання.

На останньому листі роботи необхідно вказати перелік використаної літератури. Номери посилань у тексті збігаються із номерами у списку літератури.

Список літератури оформлюється відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 або <http://vak.in.ua/>.

4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ

Варіант № 1

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками генералізованого тривожного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом ПТСР і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки генералізованого тривожного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **військовослужбовця та умови його травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **військовослужбовця та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбрати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **військовослужбовець після повернення до пункту постійної дислокації**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 2

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками великого депресивного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки великого депресивного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **рятувальника та умови його травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **рятувальника та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **рятувальника після повернення до підрозділу**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності;
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 3

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками розладу соціальної тривоги. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом ПТСР і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки розладу соціальної тривоги	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток умінь визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **військовослужбовця, звільненого з військової служби та умови його травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **військовослужбовця, звільненого з військової служби та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **військовослужбовець звільнений з військової служби**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності;
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 4

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками генералізованого тривожного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки генералізованого тривожного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **рятувальника, звільненого зі служби цивільного захисту та умови його травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **рятувальника, звільненого зі служби цивільного захисту та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **рятувальник, звільнений зі служби цивільного захисту.**

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 5

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками панічного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки панічного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості дитини та умов його травмування. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		
1		

2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **дитини та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **дитина після домашнього насильства**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності;
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 6

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками obsесивно-компульсивного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки obsесивно-компульсивного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток умінь визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **жертви сексуального насильства та умов її травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **жертви сексуального насильства та умов її видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **жертва сексуального насильства**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 7

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками дизморфофобічного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки дизморфофобічного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток умінь визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього виписіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **жінки з істерією та умов її травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		
1		

2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **жінки з істерією та умов її видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **жінка з істерією**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:

2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.

Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 8

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками розладу поведінки. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки розладу поведінки	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **чоловік з істерією та умови його травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **чоловік з істерією та умови його видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **чоловік з істерією**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 9

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками опозиційно-викличного розладу. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки опозиційно-викличного розладу	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **жертва домашнього насильства та умови її травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2.		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **жертва домашнього насильства та умови її видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **жертва домашнього насильства після звернення до центру допомоги**

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

Варіант № 10

Завдання 1

Завдання на розвиток уміння працювати за технологією ВИЗНАЧЕННЯ ознак післятравматичного стресового розладу (джерело – Перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE [1]).

1. Виберіть ознаки, необхідні для діагностування у людини післятравматичного стресового розладу. Для цього надається перелік діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE, де є ознаки, які відповідають виявам ПТСР у травмованої людини.

2. Порівняйте їх із ознаками розладу харчової поведінки. В чому відмінності? Зробіть висновки щодо особливостей вияву за кожним симптомом і запишіть у таблицю 1.

3. Визначте до якої компоненти особистості чи індивідуальності можна віднести ознаки ПТСР. Для цього спирайтеся на структуру особистості та індивідуальності [2, 3]. Занесіть ваші висновки щодо цього у таблицю 1.

4. Будьте готовими у відповіді на питанню обґрунтувати власні думки викладачу.

Таблиця 1

Ознак ПТСР	Ознаки розладу харчової поведінки	Структура індивідуальності та особистості	Висновки
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», «Структура індивідуальності»
- 2) Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.

Завдання 2

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за діагностичними критеріями DSM-V

1. З опорою на діагностичні критерії, які передбачено для ознак ПТСР у DSM-V [1], визначте зміст і перелік питань (детальний опис чи план), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього випишіть у таблицю 2 ознаки ПТСР із діагностичних критеріїв DSM-V.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із діагностичними критеріями та були спрямовані на параметри особистості **переміщена особи та умови її травмування**. Запишіть заплановані питання у таблицю 2.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та запишіть у таблицю 2.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 2

Ознаки, передбачені у діагностичних критеріях DSM-V	Складені питання	Обґрунтування питань та їх особливостей
А. Піддавання ризику реальної смерті або її загрози, серйозних травм або сексуального насильства, як охарактеризовано в одному (або більше) з наступних пункт		
1.		
2		
3.		
4.		
В. Присутність одного (чи більше) з наведених нижче інтрузивних симптомів, пов'язаних з травматичною подією / подіями, які виникають після того, як подія відбулася:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
С. Постійне уникання пов'язаних з травматичною подією подразників, які з'являються після події. Про це свідчить зазначене в одному чи обох наступних пунктах:		

1		
2		
D. Негативні зміни у думках і настрої, пов'язані з травматичною подією, які починаються або погіршуються після події, про що свідчать два чи більше з наступних виявів:		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
7.		
E. Помітні зміни в активності та здатності реагувати, які з'являються або погіршуються після травматичної події / подій. Про це свідчать два (або більше) з наступних виявів		
1		
2		
3		
4.		
5.		
6.		
F. Тривалість розладу (критерії B, C, D, E) понад 1 місяць		
G. Розлад викликає значне страждання чи порушення функціонування у соціальній, професійній або інших сферах.		
H. Порушення не зумовлене фізіологічним наслідком дії речовин (наприклад, ліків, алкоголю) чи іншим клінічним станом		

Завдання 3.

Завдання на розвиток уміння визначати зміст і перелік питань необхідних психологу для діагностики ознак ПТСР у різних категорій осіб за протоколами NICE

1. З опорою на послідовність та процедури, які передбачені для певного психічного розладу у протоколах NICE [1], визначте зміст і перелік питань які необхідно поставити перед людиною та завдань (план видужання), необхідні психологу:

- 1) для виявлення та обстеження ПТСР;
- 2) в процес лікування ПТСР.

2. Для цього те, що передбачено у протоколах стосовно ПТСР випишіть у таблицю 3.

3. Сформулюйте до виписаних ознак питання так, щоб їх твердження збігались із протоколами NICE та були спрямовані на параметри особистості **переміщеної особи та умови її видужання**. Запишіть заплановані питання у таблицю 3.

4. Обґрунтуйте змістові та особистісні особливості кожного питання та завданні я і запишіть у таблицю 3.

5. Будьте готовим у відповіді викладачу обґрунтувати власні думки.

Таблиця 3

Рекомендації у протоколах NICE	Передбачені щодо цього питання	Заплановані заходи видужання	Обґрунтування особливостей питань і завдань-заходів
1. Виявлення та обстеження			
1.1.			
1.2			
2. Лікування			
2.1			
2.2			
2.3			

Завдання 4

Завдання на розвиток уміння ВИЗНАЧАТИ ознаки травмування (за Джудит Герман) [4] та підбирати необхідні діагностичні методики [5]

Вам необхідно відібрати методики для діагностування у людини ознак травматичного розладу. Виберіть із збірника психодіагностичних методик [5] ті з них, які відповідають виявам у травмованої людини мотиваційних явищ та явищ із сфери самосвідомості у період травмування та після нього. Людиною із травматичним досвідом є **переміщена особа**.

Запишіть їх назви у правому стовпчику таблиці 4.

Таблиця 4

Ознаки того, що людина має післятравматичний досвід за Джудит Герман	Назви психодіагностичних методик
1	2
1. мотиваційні явища післятравматичного досвіду: «жах», «гіперзбудження», «інтрузія», «констрикція».	
2. післятравматична втрата зв'язків у сфері самосвідомості: довіри, безпеки, сенсу, ідентифікації, підтримки.	
3. умови перебігу тривалого повторюваного психологічного травмування у поневоленні: домінування, контроль, відмова особистості від опору, синдром хронічної травми:	
4. насильство над дітьми: середовище насильства, форми адаптації дитини-жертви через дисоціативні захисти, фрагментовану особистість, паталогічну регуляцію емоційних станів, деформації у дорослішанні.:	

Додається:

- 1) матеріал «Параметри особистості», структура індивідуальності:
- 2) Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
- Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
«Психологія травмуючих ситуацій»
(назва дисципліни)

Студента 1-го курсу (т.н. 1 рік 9 місяців)
Групи 1 ОР «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»
Борисенко В. М.
Шифр 319

м. Черкаси – 2023 рік

Упорядник: Грибенюк Г.С. - професор кафедри психології діяльності в особливих умовах доктор психологічних наук, професор.

Розглянуто на засіданні кафедри психології діяльності в особливих умовах факультету цивільного захисту
Протокол від 1.09.2022, № 2

5. Література

1. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.
2. Діагностика особливостей індивідуальності та особистості.
3. Структура особистості.
4. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / Дж. Герман; переклад з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 416 с.
5. Зливков В. Л. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська, О. В. Федан. – Київ: Педагогічна думка, 2016. – 219 с.
6. Малогулко Л. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи / Л. Малогулко, Н. Пророк, О. Запорожець. – Київ, 2018. – 208 с.
7. Блінов О. А. Психологія бойового стресу : дис. докт. психол. наук : 19.00.04 / О.А. Блінов – К.: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2020. – 535 с.
8. Гринберг Дж. Управление стрессом / Дж. Гринберг.— СПб.: Питер, 2002. — 496 с:
9. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавництво “Логос”. – 207 с.
10. Колесніченко О. С. Засади бойової психологічної травматизації військовослужбовців : монографія / О. С. Колесніченко. – Х. : ФОП Бровін О.В., 2018. – 488 с.
11. Кресан О. Д. Психологічні особливості переживання та усвідомлення особистістю життєвих подій : дис. ... кандидата психологічних наук: 19.00.01 – «Загальна психологія, історія психології» / Кресан Ольга Дмитрівна. – К., 2017. – 288 с.
12. Музичко Л. Т. Психокорекційна допомога молоді з посттравматичними порушеннями інтелектуальної та емоційно-вольової сфери : дис. кнд. психол. наук : 19.00.08 / Л. Т. Музичко. — Київ, 2018. – 213 с.
13. Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України № від «Порядок надання психологічної допомоги»
14. Пророк Н. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник / Н. Пророк. – Київ, 2018. – 208 с.
15. Сміт Патрік. Діти та війна: навчання технік зцілення / Сміт Патрік, Дирегров Етл, Юле Уільям. – укр. переклад – Інститут психічного здоров'я УКУ, 2014. – 84 с.
16. Титаренко Т. М. Способи підвищення соціально-адаптивних можливостей людини в умовах переживання наслідків травматичних подій / Т. М. Титаренко. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. – 80 с.

-
17. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Л. Туриніна. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. – 160 с.
 18. Франкл В. Психолог в концлагере (Сказать жизни "Да") / В. Франкл. – М: 2006. – 354 с.
 19. Франкл В. Психотерапия на практике / В. Франкл. – М: 2006. – 354 с.